

'Εκ τῶν οὐσ. γαττούλα, παρ' δ καὶ κατσούλα, καὶ τομάρι.

Γαττοποβιά, διδ.

γαττουλότριχα ἡ, ἀμάρτ. κατσουλότριχα Πελοπν. (Γαργαλ.)

'Εκ τῶν οὐσ. γαττούλα, παρ' δ καὶ κατσούλα, καὶ τρίχα.

Γαττότριχα 1, διδ. : Γιομίσαμε κατσουλότριχες.

γαττουλοῦ ἡ, ἀμάρτ. κατσουλοῦ Νάξ. (Απύρανθ. Δαναοῦ.)

Κατὰ μετασχηματισμὸν ἐκ τοῦ οὐσ. γαττούλα, παρ' δ καὶ κατσούλα, διὰ τῆς καταλ. -οῦ.

Γαττοῦ, διδ. ἔνθ' ἀν. : Τὴ γατσουλοῦ μου 'υρεύγω 'Απύρανθ. 'Η κατσουλοῦ μὲ τὰ κατσουλάκια της Δαναοῦ.

***γαττουλοφαγητὸς** ἐπίθ. κατσουλοφαγὴτὲ Τσκων. (Χαβουτσ.) κατσοφαγὴτὲ Τσκων. (Πραστ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γαττούλα, παρ' δ καὶ κατσούλα καὶ κατσούα, καὶ τοῦ ἐπίθ. *φαγητὸς > φαγτέ, δὲκ τοῦ θέμ. τοῦ ἀορ. ἔφαηκα (=ἔφαγα). Πβ. H. Pernot, Dial. Tsakon., 249.

Γαττοφαγωμένος, διδ. ἔνθ' ἀν. : Κατσουλοφαγὴτὲ θά τα φακό, γιὰ τήνου ν' πονᾶ ἀ γλῶσσα τ' (γαττοφαγωμένο θά ἔφαγες, γι' αὐτὸ πονεῖ ἡ γλῶσσα σου) Χαβουτσ. Σὰν κατσοφαγὴτὲ θά ἐμποίτηρε τὸν ἄντε (σὰν γαττοφαγωμένο τὸν ἔκαμες τὸν ἄρτον) Πραστ.

γαττουλοφαγωμένος ἐπίθ. ἀμάρτ. κατσουλοφαγωμένος Κρήτ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γαττούλα, παρ' δ καὶ κατσούλα, καὶ τῆς μετοχ. φαγωμένος, τοῦ ρ. τρώγω.

1) Γαττοφαγωμένος 1, διδ. : Μὴν τὸ φάγης τὸ τυρί, πρέπει πῶς εἰναι κατσουλοφαγωμένο. 2) Γαττοφαγωμένος 2, διδ. : Κατσουλοφαγωμένο εἰν' ἀπόψε τὸ φεγγάρι.

γαττουλοφούρνι τό, ἀμάρτ. κατσουλοφούρνι Πελοπν. (Βερεστ. κ.ά.)

'Εκ τῶν οὐσ. γαττούλα, παρ' δ καὶ κατσούλα, καὶ φοῦρνος.

Εἶδος μικροῦ λάκκου σχηματιζομένου εἰς τὸ ἐμπρόσθιον καὶ ισόγειον μέρος τοῦ φούρνου τῆς οἰκογενείας, πρὸς ἐναπόθεσιν τῆς τέφρας τῶν διὰ τὴν πύρωσιν αὐτοῦ καιομένων κλάδων, ὅπου καταφεύγουν συχνὰ αἱ γαλαῖ, ίδιᾳ κατὰ τὸν χειμῶνα, εἰς ἀναζήτησιν θερμότητος ἔνθ' ἀν. : "Οπως τὰ κάμανε, θὰ δόνε χώσῃ καμμιὰ μέρας τὸ κατσουλοφούρνι τὸ βεθερό της Βερεστ. Συνών. σταχτοφούρνι, φουρνόλακκος.

γαττουλοχώνω ἀμάρτ. κατσουλοχώνω Πελοπν. (Λεῦκτρ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γαττούλα, παρ' δ καὶ κατσούλα, καὶ τοῦ χώνω.

Σκάπτω καὶ καταχώνω τι κατὰ τὸν τρόπον τῶν γαλῶν, δηλ. ἐπιφανειακῶς καὶ ἀτελῶς: Τὸ κατσουλοχώνει τὸ στάρι.

γαττουνάρα ἡ ἀμάρτ. γατσουνάρα Κέρκ. (Αύχιόν.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γαττούνι, παρ' δ καὶ γατσούνι, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άρα, δι' ἦν δι. -αρος.

Εἶδος τοῦ Ιχθύος «σαλάχι», ἡ ἀλλαχοῦ ράζα.

γαττούνι τό, ἀμάρτ. γατσούνι Λεξ. Δημητρ. γατσούνι

Θεσσ. ('Αργιθ. Καρδίτσ. κ.ά.) Στερελλ. (Σιβίστ. Τριχων. κ.ά.) κατσούνι Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γαττί, παρ' δ καὶ γατσὶ καὶ κατσὶ, καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ούνι, δι' ἦν δι. Γ. Χατζιδ., MNE 2, 307/8.

Τὸ γαττούλι, διδ. ἔνθ' ἀν. : Κρυών' σὰ γατσούν' Θεσσ. ('Αργιθ.) Ρίξε λιγάνι γάλα 'ς τὸ κατσούνι Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

γαττούρα ἡ, ἀμάρτ. κατ-τούρα Ρόδ. Σύμ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γάττα, παρ' δ καὶ κάτ-τα, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ούρα.

Γαττάρα, διδ. ἔνθ' ἀν.

γάττουρας ὁ, ἀμάρτ. κάτ-τοντας Ρόδ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γαττούρα, παρ' δ καὶ κατ-τούρα, κατὰ τύπ. μεγεθυντικόν.

Γάτταρος, διδ.

γαττοφαγωμένος ἐπίθ. πολλαχ. γαττοφαγωμένος Κεφαλλ. κ.ά. γαττοφαγωμένους πολλαχ. βορ. ίδιωμ. καττοφαγωμένος Χίος κ.ά. καττοφαγωμένος Χίος κ.ά. κατσοφαγωμένος Νάξ. ('Απύρανθ.) κατ-τοφαγωμένος Κύπρ. κακιοφαγωμένος Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γάττα ἡ γαττί, καὶ τῆς μετοχ. φαγωμένος, παρ' δ καὶ φαγημένος, τοῦ ρ. τρώγω. Πβ. Γ. Χατζιδ., MNE 2, 580/81.

1) 'Ο ύπὸ τῆς γαλῆς ἐν μέρει φαγωθεὶς πολλαχ. : Τ' γαττοφαγωμένη' κόττα θὰ φᾶμι τώρα; Εξβ. ("Ακρ. Ψαχν. κ.ά.) Μὴ δρῶς ἀπὸ 'φτὸ τὸ κριὰς 'ιατ' εἰναι κατσοφαγωμένο Νάξ. ('Απύρανθ.) Τὸ ψωμὶ εἴναι κακιοφαγωμένο, νὰ μὴ δώκης τοῦ παιδιοῦ Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Συνών. γαττούλοφαγωμένος 1. 2) Μεταφ., δέχων ἐμφάνισιν οίονει μερικῶς καὶ ἀνωμάλως ὑπὸ γαλῶν φαγωθέντος πολλαχ. : Γαττοφαγωμένα μοῦτρα (δηλ. φέροντα πολλάς ἀμυχάς καὶ πληγάς) Κεφαλλ. Πῶς ἔγιγι ἔτσ' ἡ μύτη σ'; Σὰ γαττοφαγωμένη' εἰρι Εξβ. ("Ακρ. Ψαχν. κ.ά.) Εἶχε φύγει ἀφ' τὸ χωριό του κ' ἥταν τὸ φεγγάρι μισό. Τὸ βλέπει, τὸ λοιπό, γεμάτον καὶ λέει: «μάντα μου, ἔνας φέγγαρος! ὅχι σὰν τῆς Χίδος τὸ καττοφαγωμένο!» (ἐκ παραμυθ.) Χίος

γαττόχορτο τό, Κέρκ. — Λεξ. Πρω. Δημητρ.

'Εκ τῶν οὐσ. γάττα καὶ χόρτο.

Γαττάκι 2, διδ. ἔνθ' ἀν.

γαττοχώραφο τό, ἀμάρτ. γατσουχώραφον Στερελλ. (Αίτωλ. Ναύπακτ.)

'Εκ τῶν οὐσ. γαττί, παρ' δ καὶ γατσὶ, καὶ χωράφι.

'Αγρός μὲ ἔδαφος ἡκιστα ἀποδοτικόν, σχεδὸν ἀγονον.

'Η λ. καὶ ώς τοπων. Ναύπακτ.

γαττοψαράκι τό, Παξ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γαττόψαρο κατὰ τύπ. ὑποκοριστικόν.

Τὸ μικρὸν «γαττόψαρο», δι' διδ. γαττόψαρο 1.

γαττόψαρο τό, 'Ερεικ. "Ηπ. (Πάργ.) Κέρκ. ('Αργυρᾶδ.) Κεφαλλ. 'Οθων. Παξ. Πάρ. (Λεῦκ.) — Λεξ. Βλαστ. 430 Πρω. Δημητρ. γαττόψαρον Λέσβ. (Μανδαμᾶδ.)

'Εκ τῶν οὐσ. γάττα καὶ ψάρι.

1) Γάττος 2, διδ. 'Ερεικ. "Ηπ. (Πάργ.) Κέρκ. ('Αργυρᾶδ.) 'Οθων. Παξ. — Λεξ. Βλαστ. ἔνθ' ἀν. : Τὸ γαττόψαρο εἰναι μικρὸς χαροχαρίας μὲ τέσσερες σειρές δόδια Παξ.

2) Κατὰ πληθ., οἱ ἐκ τῶν ἀλιευθέντων Ιχθύων θεωρούμενοι

κατάλληλοι μόνον ώς τροφή τῶν γαλῶν καὶ ἀπορριπτό-
νενοι, κατ' ἀκολουθίαν, διὰ τὴν σμικρότητά των ἡ διὰ τὸ
ὑπελές τῆς σαρκός των Κεφαλλ. Λέσβ. (Μανδαμᾶδ.) Πάρ.
Αιεῦν.) — Λεξ. Δημητρ. : 'Η Θρασύβουλους 'ς τῇ βλώρ'
ειράρ'ζει τὰ γαττόφαρα Μανδαμᾶδ.

γαύρα ἡ, Ζάκ. Θράκ. (Αἰν.) Σῦρ. — 'Α.Βαλαωρ., "Ἐργα
347 — Λεξ. Δημητρ. γούρδα Πελοπν. (Γαργαλ. κ.ά.)
Ἐκ τοῦ ρ. γαυριάζω, παρ' ὃ καὶ γούρδιάζω, καθ' ὑ-
ποχωρητικὸν σχηματισμόν. Πβ. Γ. Χατζιδ. MNE 1, 76/77.
1) 'Η ἐπαρσις, ἡ ἀλαζονεία Θράκ. (Αἰν.) — Λεξ. Δημητρ.
'Η ἀλόγιστος μανία Ζάκ. Σῦρ. — 'Α.Βαλαωρ., ἔνθ' ἀν. :
ἡν̄ ἐπιασε γαύρα (ἐπὶ γυναικὸς οἰονεὶ μανιομένης) Σῦρ.
Φρ. Λύσσα καὶ γαύρα! (ἔνν. νὰ σὲ φάῃ ἀφὰ) Ζάκ. || Ποίημ.
Συντρίμματα καὶ χαλασμοί! Γαύρα παντοῦ καὶ λύσσα!
Κάνενα γλυκοχάραμα. Νύχτα, σκοτάδι, πίσσα!
'Α.Βαλαωρ., ἔνθ' ἀν. β) 'Η ἀρωτικὴ μανία, ὃ ἀκατάσχετος
ἐρωτικὸς δργασμὸς (ἐπὶ ζώων καὶ ἀνθρώπων) Πελοπν.
(Γαργαλ. κ.ά.): "Ανοιξε τὴν βόρτα νὰ φύγῃ ἡ παλιγγα-
τα, ποὺ τὴν ἐπιασε γούρδα καὶ δὲ σταματάει Γαργαλ.
|| Φρ. Γούρδα καὶ λύσσα νὰ σὲ πιάσῃ! (ἀφὰ πρὸς ζῷα δρ-
γῶντα ἡ καὶ πρὸς ἀνθρώπους ἀρωτομανεῖς) αὐτόθ.

γαυράκι τό, 'Ερεικ. Κέρκ. (Αὔχιόν. Ρόδ.) Οθων. Πε-
λοπν. (Μάραθ. Πιλ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ούσ. γαῦρος καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι.
Ο μικρότερος τοῦ συνήθους «γαύρος», δι' ὃ ίδ. γαῦ-
ρος, δ, ἔνθ' ἀν. Συνών. γαυρέλι, γαυρί, γαυρίδι (I),
γαυρίτσι, χαψί.

γαυρέλι τό, 'Ερεικ. Ήπ. (Πάργ.) Κέρκ. (Αὔχιόν.)
Οθων. Πελοπν. (Κορών. Μάραθ.)

Ἐκ τοῦ ούσ. γαῦρος καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -έλι.

Γαυράκι, δ ίδ.

γαυρόλι τό, 'Ερεικ.
Ἐκ τοῦ ούσ. γαῦρος κατὰ τύπ. ὑποκοριστικόν.

Γαυράκι, δ ίδ.

γαυριάζω γαυριῶ Κῶς γαυριάω Χίος γαυριάον Πε-
λοπν. (Βερεστ.) γαντζιῶ Κάλυμν. γανζίονρ ἐνι Τσακων.
(Πραστ.) γανριάζω Ζάκ. Καππ. (Σινασσ.) Κύθηρ. Πελοπν.
(Βούρβουρ. Γορτυν. Δημητσ. Κυνουρ. Λάστ. Όλυμπ. Σιβ.
κ.ά.) Προπ. ('Αρτάκ.) Σῦρ. Τῆν. — Π.Βλαστ., 'Αργώ, 54
Κ.Παλαμ., Περάσμ. καὶ Χαϊρετ., 110 Σ. Μυριβήλ., Ζωὴ ἐν
τάφ., 89 'Α. Μαμμέλ., Θαλασσιν., 110 — Λεξ. Περίδ. Βυζ.
Βλαστ. Πρω. Δημητρ. γανριάζον Εύβ. (Κύμ. κ.ά.) Σάμ.
γανριάζ-ζω Κῶς γανριάντζω 'Αστυπ. γανριγιάζον Κυδων.
Λέσβ. γονβριάζω Πελοπν. ('Ανδρίτσ. Γαργαλ. Κλουτσινοχ.
Μεσσ. 'Ολυμπ.) γονβριάον Πελοπν. ('Αρκαδ.) γονβράον
Πελοπν. (Βερεστ. Γαργαλ. Τριφυλ.)

Τὸ ἀρχ. γαυριῶ, δθεν τὸ γαυριάζω, ἥδη Βυζαντ., κατ'
ἀναλογικὸν μεταπλασμὸν πρὸς τὰ εἰς -άζω· πβ. Γ. Χατζιδ.,
MNE 1, 275/76. Διὰ τὴν μετακίνησιν τοῦ τόνου εἰς τὸν
τύπ. γανζίονρ ἐνι, βλ. Γ. Χατζιδ., ἔνθ' ἀν. 2, 586. 'Η με-
ταβολὴ γαν->γούρβ- εἰς τοὺς τύπ. γονβριάζω - γού-
ρβιάον - γονβράον ἐκ συμφυρμοῦ πιθανῶς πρὸς τὸ ούσ.
γονρούνα, πρὸς δ συνάπτονται κατὰ κυριολεξίαν. Βλ.
κατωτ. ἐν σημ. 4.

1) Ἐπαίρομαι, κομπάζω Τσακων. (Πραστ.) — Κ.Παλαμ.,
ἔνθ' ἀν. : Το' ἔσ' γανζίον ἔτρου; (διατί κομπάζεις ἔτσι;) Πραστ. || Ποίημ.

Γαύριαζε πολεμόχαρα σὲ ἀπάτητα ταμπούρια
μὲ τ' ἄρματα κι δ ἔχθρος

Κ.Παλαμ., ἔνθ' ἀν. 2) Μαίνομαι, εύρισκομαι ἐν ἔξαλλῳ κα-
ταστάσει Εύβ. (Κύμ. κ.ά.) Ζάκ. Κῶς Σῦρ.: Γανριάζανε αὐτές
κ' ἐσπάκανε τὸ στόμα τουνε Κύμ. 'Εγανριάσες; νὰ δὸ ξέρω!
(πρὸς γυναικὰ ἐκνευριστικῶς φλυαροῦσαν) Σῦρ. Μετοχ.
έμμανής, ἔξαλλος : Μωρὲ σύ, γιέ μου, ἥρτες μου γανριω-
μένος! Κῶς 3) Προξενῶ ἐνοχλητικὸν θόρυβον φωνασκῶν
καὶ ἀτακτῶν (ἐπὶ παιδίων) Κυδων. Λέσβ. Τῆν. : "Ενα σουρὸ
μουρὰ γανριγιάζιν 'ς τοὺς δρόμους Κυδων. Γανριγιάζιν τὰ
μουρὰ μέσ' τὶς στράτις Λέσβ. Συνών. γανριάζων. 4) Εύ-
ρισκομαι εἰς ἀρωτικὸν δργασμόν, δργῶ πρὸς συνουσίαν (ἐπὶ
ἀνθρώπων καὶ ζώων) Αστυπ. Κάλυμν. Καππ. (Σινασσ.) Κύ-
θηρ. Κῶς Πελοπν. ('Ανδρίτσ. 'Αρκαδ. Βερεστ. Βούρβουρ.
Γαργαλ. Γορτυν. Δημητσ. Κλουτσινοχ. Κυνουρ. Λάστ. Μεσσ.
'Ολυμπ. Σιβ. Τριφυλ. κ.ά.) Προπ. ('Αρτάκ.) Σάμ. Χίος. —
Λεξ. Περίδ. Βυζ. Πρω. Δημητρ.: 'Εγανριάσες γιὰ γυναικὰ,
κακομοίση μου! 'Ολυμπ. 'Εγανριάζε πιὰ καὶ δὲν ὑποφέρεται
κεῖν' τὸ παλιοκόριτσο Βερεστ. Γανριάζει αὐτείν' ἡ προνκομι-
μένη! (ἔνν. γυνὴ σκανδαλώδους διαγωγῆς) Σάμ. 'άολε, εὐτὸς
εἰναιγ-γανριωμένος! Κῶς 'Η γονρούνα γανριάζει Δημητσ.
Σιβ. κ.ά. 'Εγούρβιασ' ἡ γονρούνα μας καὶ θέλει καποὶ 'Αν-
δρίτσ. 'Η γονρούνα γούρδαει, σῦρ' τηνε 'ς τὸ καποὶ γιὰ νὰ
ξεκόψῃ Γαργαλ. Γούρδαει γιὰ τὸ καποὶ ἡ γονρούνα μας
Τριφυλ. Γανριάζε ἡ ἀναθεματισμένη καὶ δὲ συμμαζεύεται
τὶς νύχτες (ἔνν. ἡ γάττα) Γορτυν. Τώρα τὸ Γενάρη γον-
ρδᾶνε οἱ κατσούλες καὶ γίνεται σύθρηνο Βερεστ. Συνών.
ιδ. ἐν λ. γαυριάζω. Μετοχ. δ πρὸς συνουσίαν δργῶν, ἀ-
ρωτομανής, ἀναίσχυντος : "Ηρτεμ' 'βὸ τὸ ταξίδι γαντζιωμέ-
νος Κάλυμν. "Εγινε μιὰ γανριασμένη ποὺ δὲν ἔχει τὴν ὅ-
μοια τῆς (ἐπὶ γυναικὸς ἀνδρομανοῦς) Κυνουρ. "Εναι μιὰ
γονβριασμένη 'φτούνη 'φτού! (δόμοιως) Γαργαλ. Μωρὴ
γανριασμένη! (ὕβρ. πρὸς γυναικὰ) Βούρβουρ. 'Η γονρού-
να μου δὲ γλωσσάζει τίποτις, ἡ γονβριασμένη! Θὰ δὴ
βάου ταχιὰ 'ς τὸ καποὶ (δὲ γλωσσάζει=δὲν τρώγει) Γαρ-
γαλ. 5) Ἐπὶ στοιχείων τῆς φύσεως (ἥλιον, ἀνέμου, κλπ.)
ἡ βλαστήσεως, εύρισκομαι εἰς ἐντονωτάτην ἐκδήλωσιν, δρ-
γιάζω Π.Βλαστ., ἔνθ' ἀν. 'Α.Μαμμέλ., ἔνθ' ἀν. Σ.Μυριβήλ.,
ἔνθ' ἀν. — Λεξ. Βλαστ. : Οἱ θαλασσινοὶ λέν: γανριάσε δ
καιρὸς 'Α.Μαμμέλ., ἔνθ' ἀν. 'Ηταν ἔνα θεριωμένο δάσος,
ἀπὸ κεῖνα ποὺ γανριάζανε πάνω 'ς τὴ γῆ 'ς τὶς πρῶτες
ἥλικιες τῆς Σ. Μυριβήλ., ἔνθ' ἀν. || Ποίημ.

Σὰν πυρωμένο σίδερο τὰ βράχια φλογασποίσονν
μέσ' τὴ γυμνὴ τὴν ἀντηλιά, ποὺ 'ς τὶς κορφὲς γανριάζει
Π.Βλαστ., ἔνθ. ἀν. Συνών. γανρομανῶ 2.

γανριάρης ἐπίθ. ἀμάρτ. γονβριάρης Πελοπν. ('Αρκαδ.
Γαργαλ.) Θηλ. γανριάρα Πελοπν. (Δημητσ. κ.ά.) γον-
βριάρα Πελοπν. ('Αρκαδ. Γαργαλ.) Ούδ. γονβριάρικο Πε-
λοπν. ('Αρκαδ.)

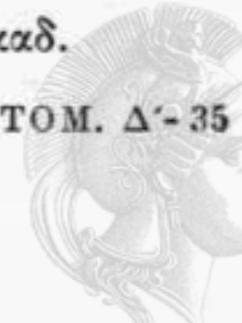
Ἐκ τοῦ ούσ. γανρά, παρ' ὃ καὶ γούρβρα, καὶ τῆς παρα-
γωγ. καταλ. -ιάρης.

1) Ἐπὶ ζώων (ἰδίᾳ χοίρων καὶ γαλῶν), δ ὅργῶν πρὸς
συνουσίαν Πελοπν. ('Αρκαδ. Δημητσ. κ.ά.): Γανριάρα γον-
ρούνα Δημητσ. Γούρδιάρης γάπτος-γονβριάρα γάττα 'Αρ-
καδ. β) Ἐπὶ ἀνθρώπων (ἰδίᾳ γυναικῶν), δ ἐπιφρεπῆς εἰς τὰ
ἀφροδίσια, ἀρωτομανής, ἀκόλαστος Πελοπν. ('Αρκαδ. Γαρ-
γαλ.): Νὰ χαθῆς, γονβριάρη! Ούδο τὸ κεχρὶ ἔχεις 'ς τὸ νοῦ
σου (κεχρὶ=γενετήσιος πρᾶξις) Γαργαλ. Μώρ' γονβριάρα!
'σύχασε, μωρὴ! αὐτόθ. Γονβριάρα γυναικα - γονβριάρικο
κορίτσι 'Αρκαδ.

‘Η λ. καὶ ώς τοπων. ὑπὸ τύπ. Γονβριάρα 'Αρκαδ.

ΤΟΜ. Δ'- 35

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ